

Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Inleiding

In 2014 heeft een door de VNG ingestelde adviescommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de VNG, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en vertegenwoordigers van gemeenten en provincies, onder leiding van Staf Depla, wethouder van Eindhoven, een rapport uitgebracht over de vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De adviezen hebben betrekking op een breed spectrum van onderwerpen met als rode draad het versterken van de horizontale sturing en verantwoording door de raad. Voor de uitwerking van de adviezen is een stuurgroep ingesteld onder leiding van het Ministerie van BZK.

Op 1 juli 2015 heeft de stuurgroep de brochure 'hoofdpijnen vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording' gepubliceerd met de voornemens tot verwerking van de adviezen en de consequenties voor het BBV. Op 10 september 2015 is het concept wijzigingsbesluit van het BBV ter consultatie gepubliceerd. De consultatie is inmiddels gesloten; welke wijzigingen er komen als gevolg van de consultatie is nog niet bekend. Hieronder wordt daarom soms een voorbehoud gemaakt dat nog niet alle informatie definitief is. De ingangsdatum van de meeste wijzigingen is 1-1-2017, enkele onderdelen worden eerder ingevoerd. Dat blijkt dan uit de toelichting.

De wijziging van de BBV betreft een wettelijke verplichting, maar in het verlengde hiervan kunnen er toch beperkte keuzes aan de orde komen.

Hoofdpijnen wijzigingen BBV

1. Uitvoeringsinformatie

Om baten en lasten van taken en activiteiten te kunnen aggregeren en met die van andere gemeenten te kunnen vergelijken, moeten ze in vergelijkbare eenheden worden ingedeeld. In de herziening van het BBV wordt voorgeschreven dat de colleges de ramingen en realisatiecijfers die zij moeten leveren voor de begrotingsuitvoering, indelen aan de hand van uniforme eenheden, waaraan de bijbehorende baten en lasten moeten worden toegerekend. Deze nieuwe indeling heeft geen invloed op de indeling van de programmabegroting en de uitoefening van de autorisatiebevoegdheid door de raad en laten dus de sturing van beleidsprioriteiten via de begroting vrij.

Momenteel stelt het college productenramingen/realisatie vast. Via een vertaalslag wordt de begrotingsinformatie vervolgens aan het CBS aangeleverd als zijnde informatie voor derden (IV3). Volgens het herziene BBV is het college verplicht een taakveldenraming vast te stellen, zie de bijlage. De aanlevering van de nieuwe Iv3 sluit aan op de taakveldenraming van het college.

Planning

Er komt ruimte voor een gefaseerde invoering. Gemeenten moeten gegevens volgens de uniforme taakvelden en nieuwe categorieën met ingang van de begroting 2017 aan het CBS aanleveren, met als advies om tegelijk de taakvelden in de gemeentelijke administratie te integreren. Gemeenten die er niet in slagen om de gegevens in 2017 in te voeren moeten de taakvelden voor de begroting 2018 in de gemeentelijke administratie opnemen.

2. Beleidsindicatoren

Naast de uniforme taakvelden, wordt in het herziene BBV voorgeschreven dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en de verantwoordingsstukken. Zij kunnen er zelf voor kiezen om daar eigen indicatoren, toegesneden op de lokale situatie, aan toe te voegen. Het is de bedoeling de indicatoren zo in te richten dat zij de beleidsruimte van gemeenten niet beperken.

Door de werkgroep VNG/King is een basisset van 50 beleidsindicatoren ontwikkeld. Bij het ontwikkelen van deze basisset is aangesloten bij informatie die reeds beschikbaar is op www.waarstaatjegemeente.nl. Omdat de basisset nu nog niet definitief is kunnen we nog geen analyse maken ten opzicht van de huidige indicatoren die wij in de Programmabegroting/-verantwoording gebruiken.

3. Kengetallen financiële positie

In het besluit van 9 juli 2015 is voorgeschreven dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte set van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen vanaf de programmabegroting 2016 en de jaarrekeningstukken 2015. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, is vastgelegd in een ministeriële regeling. Het voornoemde besluit is al verwerkt in de paragraaf weerstandvermogen van de Programmabegroting 2016. Deze kengetallen (met uitzondering van het solvabiliteitsrisico) komen overeen met de gegevens die worden gebruikt voor de paragrafen Wendbaarheid en Weerbaarheid en de paragraaf Financiering. Daar wordt ook een duiding gegeven van de financiële positie van de gemeente. Voor de Programmabegroting 2017 wordt bezien op welke manier de verplichte BBV-kengetallen in samenhang met bovengenoemde paragrafen kunnen worden gepresenteerd.

4. Verbonden partijen

In beginsel gelden de nieuwe regels van het BBV met betrekking tot de informatieverstopping ook voor gemeenschappelijke regelingen met een rechtspersoonlijkheid. De begroting moet helder zijn ingericht en een adequate toelichting bevatten. Gemeenschappelijke regelingen zullen alleen de taakvelden en financiële kengetallen in hun administratie moeten opnemen indien en voor zover deze daadwerkelijk vastgesteld kunnen worden binnen de gemeenschappelijke regeling.

De informatie over verbonden partijen die gemeenten in de begroting en verantwoording opnemen moet aansluit op de informatie over hun eigen posities, activiteiten en risico's. Daarom wordt voortaan de informatie opgenomen in de beleidsprogramma's waarop de samenwerking met de verbonden partij betrekking heeft.

Naast de informatie per beleidsprogramma blijft er een algemene kaderstelling ten aanzien van verbonden partijen en een samenvattend overzicht van alle verbonden partijen waarin een gemeente

participeert bestaan. Het algemene kader is jongstleden september in de raad vastgesteld (nota verbonden partijen).

Inzicht in overhead en kosten

Overhead en rentetoerekening centraal

Het Huidige BBV kent geen voorschriften voor kostentoerekening van apparaats- en personeelskosten, alleen een voorschrift tot een paragraaf bedrijfsvoering en een paragraaf lokale heffingen. In het gewijzigde BBV worden baten en lasten van overhead centraal onder een afzonderlijk taakveld gepresenteerd. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Alle overige kosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op het primaire proces, moeten in de betreffende taakvelden worden geregistreerd.

Deze methodiek wordt ook van toepassing op de toerekening van rente.

Situatie gemeente Utrecht

De gemeente Utrecht voldoet grotendeels reeds aan het nieuwe BBV. De lasten en baten van overhead worden geboekt in het programma algemene ondersteuning. Het gaat hier om het geheel aan sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primair proces op de volgende onderdelen; Financiën en Control, Juridische zaken, Inkoop, HRM, facilitaire zaken, Informatie en Procesmanagement, advies en ondersteuning en overhead overig, voor een totaal van 100 miljoen euro (Programmabegroting 2016).

Kosten die verband houden met het primair proces, maar die niet direct aan een product zijn toe te wijzen, worden binnen algemene ondersteuning op afdelingskostenplaatsen geboekt. Via de kostentoerekening (zie ook de begrotingswijzigingen) worden de kosten weer naar de programma's verdeeld. Om volledig te voldoen aan de BBV dient de kostentoerekening voor programmagebonden overhead te worden teruggedraaid. Zodoende blijven de lasten en baten van de overhead volledig op het programma algemene ondersteuning zichtbaar en niet meer op de afzonderlijke beleidsprogramma's.

Waar integrale kostprijs nog een rol speelt

Volgens deze nieuwe methodiek wordt in de begroting en verantwoording niet meer gerekend met de integrale kostprijs. In een aantal gevallen speelt het hanteren van een integrale kostprijs nog wel een rol.

Zo zou het niet toerekenen van overhead en rente aan grondexploitaties, investeringen en andere (subsidie)projecten (die gepaard gaan met activering en afschrijving) waar vaak specifieke dekkingsposten voor bestaan, leiden tot een tekort in de bestaande begroting. Daarom wordt in het nieuwe BBV geregeld, dat in die gevallen wel indirecte kosten worden toegerekend, terwijl deze kosten tegelijkertijd in de begroting zichtbaar blijven.

Tarieven

Overhead wordt meegenomen in de berekening van kostendekkende tarieven. In het herziene BBV wordt de verplichting opgenomen om in de paragraaf lokale heffingen toe te lichten hoe de algemene overhead zich verhoudt tot dergelijke heffingen volgens een nader omschreven systematiek. Daarmee wordt bereikt dat gemeenten in ieder geval voor de toelichting van de berekening van tarieven een zelfde systematiek hanteren en dit voor de raad en voor andere belanghebbenden zichtbaar maken.

BTW en Vennootschapsbelasting

Ook voor de berekening van BTW en integrale Vennootschapsbelasting is een integrale kostprijsbenadering noodzakelijk. Dit dient extracomptabel te geschieden; de kostprijs wordt gebaseerd op de aan het betreffende taakveld toegerekende lasten met een door de raad vastgesteld opslagpercentage voor de overhead.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Met de invoering van een eenduidige wijze van overheadtoerekening, komt de paragraaf Bedrijfsvoering als verplichting te vervallen. De paragraaf in de Utrechtse begroting zoals deze nu is opgesteld gaat in op vraagstukken en ontwikkelingen van de organisatie, waarbij doelstellingen zijn geformuleerd voor de verschillende bedrijfsvoeringfuncties om ervoor zorgen dat het primaire proces optimaal wordt ondersteund bij het realiseren van producten en diensten.

Vraag aan subcommissie

Wilt u de paragraaf bedrijfsvoering in huidige vorm handhaven?

5. Stelsel van baten en lasten

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Met het oog op een betere vergelijkbaarheid van de kosten, wordt in het nieuwe BBV de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen gelijk getrokken: investeringen met een maatschappelijk nut dienen, evenals investeringen met een economisch nut, te worden geactiveerd en over de verwachte levensduur te worden afgeschreven.

In Utrecht worden investeringen met een maatschappelijk nut direct (à fonds perdu) ten laste gebracht van de exploitatie. Onder het nieuwe BBV is dit niet meer toegestaan. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode wordt alleen van toepassing op nieuwe investeringen die na 2017 worden gedaan. Voor nieuwe investeringen met maatschappelijk nut in Utrecht betekent dat dat in plaats van de eenmalige investering de meerjarige afschrijvingslasten in de exploitatie moeten worden gedekt. De uitwerking van deze stelselwijziging gebeurt in principe budgettair neutraal.

De geleidelijke invoering van deze stelselwijziging betekent dat het 30–40 jaar duurt voordat op dit punt gemeenten vergelijkbaar zijn.

EMU-saldo

Ten behoeve van het berekenen van het EMU-saldo wordt een geprognosticeerde balans voorgeschreven. Tevens dient het EMU-saldo meerjarig te worden opgenomen in een begrotingsparagraaf.

Met het opnemen van een geprognosticeerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans voor het jaar $t+1$ moet tenminste de posten bevatten die nodig zijn om het EMU-saldo er eenduidig uit af te kunnen leiden. Hij moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen. De geprognosticeerde balans is een nieuw element in de Programmabegroting.

6. Grondexploitaties

De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevingsregels rondom grondexploitaties kritisch onder de loep genomen. De reden hiervoor is een aantal ontwikkelingen op het gebied van grondexploitaties, namelijk: de forse afboekingen van gemeenten op grondposities in de afgelopen jaren, de aanbevelingen uit het rapport Vernieuwing BBV over transparantie en vergelijkbaarheid, en de aankomende Omgevingswet. De vernieuwing op dit onderdeel is ook noodzakelijk in het kader van de aankomende vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten (Vpb). Het kan namelijk helpen in de fiscale discussie over de afbakening van de ondernemersactiviteit en de toe te rekenen kosten en opbrengsten.

De commissie BBV heeft een aantal voorstellen uitgewerkt die leiden tot wijzigingen in het BBV en de uitwerking hiervan. De wijzigingen leiden tot meer transparantie, eenduidigheid en een vermindering van de administratieve lasten.

De wijzigingen moeten per 1 januari 2016 gaan gelden en kunnen gevolgen hebben voor de begroting 2016. De commissie BBV komt daarom met een vooraankondiging van de wijzigingen in het Voornemen tot herziening BBV-verslaggevingsregels rondom grondexploitaties. De achtergronden van de voorgenomen maatregelen zijn nader beschreven in de Rapportage voornemen tot herziening verslaggevingsregels grondexploitatie per 1 januari 2016.

Belangrijke aandachtspunten voor de grondexploitaties zijn:

1. De balanscategorie NIEGG (Niet in Exploitatie Genomen Gronden) vervalt. Deze gronden moeten worden opgenomen onder de materiele vaste activa (MVA).

Situatie Utrecht

Deze balanscategorie wordt alleen gehanteerd voor de binnenstedelijke grondexploitaties en is beperkt van omvang. Het omzetten van NIEGG naar MVA is een administratieve handeling.

2. Striktere definitie grondexploitatie en kostentoerekening (beperken oneigenlijke grondexploitaties zoals projecten met zwaartepunt op openbare ruimte – infrastructuur).

Situatie Utrecht

In Utrecht wordt deze definitie al gehanteerd, derhalve geen gevolgen.

3. De rentetoerekening aan grondexploitaties moet gebaseerd worden op het werkelijk gemiddelde rentepercentage van de gemeentelijke leningenportefeuille in verhouding van het vreemd vermogen versus het eigen vermogen. Er is nog veel discussie over de wijziging met betrekking tot de verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen. Niettemin zal er een verlaging van de toe te rekenen rentekosten op ons afkomen, het is nog de vraag hoe groot dit verschil wordt.

Situatie Utrecht

Dit onderwerp wordt nader onderzocht door Treasury in samenwerking met de businesscontrollers van de grondexploitatie. In principe moet dit over de hele looptijd van een

grondexploitatie budgettair neutraal verlopen. Maar het kan zijn dat er als gevolg van de regels rondom winstneming bij een grondexploitatie er in enig jaar een nadeel ontstaat bij Treasury, dat dan weer gecompenseerd wordt door een toekomstige hogere opbrengt bij de grondexploitatie.

4. 10-jaars termijn. Bij projecten met een prognose langer dan 10 jaar mogen opbrengsten vanaf 11^e jaar niet meer geïndexeerd.

Situatie Utrecht

De grondexploitatie Leidsche Rijn kent een langere doorlooptijd dan 10 jaar. Wanneer de opbrengsten vanaf 2025 niet geïndexeerd worden heeft dit een negatief effect op de grondexploitatie. Het niet indexeren van de grondprijzen betreft na 2025 voornamelijk kantooropbrengsten. Bij het MPSO 2016 zullen concrete beheersmaatregelen voorgesteld worden. Naar verwachting betreft dit het voorstel om het financiële effect van het niet-indexeren te dekken vanuit de extra reservering zoals opgenomen in het MPSO 2015 voor de risicobeheersing van het kantoorvolume.

5. Toelichting bij jaarrekening: gehanteerde parameters bij actualisatie van grondexploitaties verplicht opnemen.

Situatie Utrecht

In Utrecht wordt deze toelichting al gegeven, dit het heeft derhalve geen gevolgen.

Bijlage taakveldenlijst (concept)

0. Bestuur en ondersteuning	Thema's	Iv3 functies ¹
0.1 Bestuur	Raad, College, burgemeester, raads-commissies, voorlichting, regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking, lokale rekenkamer, lokale ombudsfunctie, accountantscontrole	001, Bestuursorganen 006, rekenkamerfunctie 005, Bestuurlijke samenwerking
0.2 Burgerzaken	Rijbewijzen, paspoorten en burgerschap, leges, Verkiezingen referenda	003, Burgerzaken 004, Baten en lasten secretarieleges burgerzaken
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijke) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt	nvt
0.4 Ondersteuning organisatie	Overhead kosten: loonkosten overhead, ICT kosten, huisvestingskosten, uitbestedingskosten bedrijfsvoering, bestuursondersteuning.	002, Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders 006, Bestuursondersteuning raad
0.5 Treasury	Financiering, beleggingen, dividenden etc.	911, Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar 330, Nutsbedrijven 913, Overige financiële middelen 914, Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar
0.61 OZB woningen	Belasting eigendom woningen, heffing en waardering onroerende zaken	930, Uitvoering Wet WOZ 932, Baten onroerend zaakbelasting eigenaren 940, Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen
0.62 OZB- niet woningen	Belasting eigendom en gebruik bedrijven, heffing en waardering onroerende zaken	930, Uitvoering Wet WOZ 932, Baten onroerend zaakbelasting eigenaren 931, Baten onroerend zaakbelasting gebruikers 940, Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen
0.63 Parkeerbelasting	Belasting, heffing en invordering	215, Baten parkeerbelasting 940, Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen
0.64 Belastingen Overig	Heffing en invordering belastingen exclusief toeristen- en forensenbelasting	933, Baten roerende woon- en bedrijfsruimten 934, Baten baatbelasting 937, Baten hondenbelasting 938, Baten reclamebelasting 939, Baten precariobelasting 940, Baten en lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen

¹ Iv3 functies kunnen onder meerdere taakvelden vallen.

0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds		921, Uitkeringen gemeentefonds
0.8	Overige baten en lasten	Stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte, etc.	922, Algemene baten en lasten 960, Saldo van kostenplaatsen 990, Resultaat van de rekening van baten en lasten 980, Mutaties reserves
1. Veiligheid	Thema's		iv3 functies
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	brandbestrijding, preventie, rampenbestrijding	120, Brandweer en rampenbestrijding
1.2	Openbare orde en Veiligheid:	Formuleren van een integraal veiligheidsbeleid; toezicht en handhaving openbare orde, preventie, APV, parkeerpolitie (BOA's)	140, Openbare orde en veiligheid 160, Opsporing en opruiming explosieven 214, Parkeren, parkeerpolitie
2. Verkeer en vervoer	Thema's		iv3 functies
2.1	Verkeer en vervoer	Verkeersbeleid; wegeninfrastructuur; verkeersmaatregelen, werken voor derden	210, Wegen, straten en pleinen en verkeersmaatregelen 230, Luchtvaart
2.2	Parkeren	Parkeervoorzieningen, regulering van het parkeren	214, Parkeren
2.3	Recreatieve Havens	Jachthavens	560, Openbaar groen en openluchtrecreatie
2.4	Economische Havens en waterwegen	Zee- en binnenhavens voor de beroepsvaart; doorgaande waterwegen (onder gemeentelijk beheer)	220, Zeehavens 221, Binnenhavens en waterwegen 240, Waterkering, afwatering en landaanwinning
2.5	Openbaar vervoer	Bus, tram en metro; taxivervoer; veerdiensten; Voorzieningen ter ondersteuning van het openbaar vervoer	212, Openbaar vervoer 223, Veerdiensten
3. Economie	Thema's		iv3 functies
3.1	Economische ontwikkeling	Algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid	310, Handel, ambacht en industrie
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid	310, Handel, ambacht en industrie 830, Bouwgrondexploitatie 340, Agrarische productie en ontginning
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen;	Voorlichting, advies en dienstverlening aan lokale bedrijven; financiële steunregelingen voor bedrijven; regelen straathandel	310, Handel, ambacht en industrie 311, Baten Marktgeden 341, Overige agrarische zaken, jacht en visserij
3.4	Economische promotie	Promotionele activiteiten om de gemeente op de kaart te zetten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeid; promotie toerisme	560, Openbaar groen en openluchtrecreatie 935, Baten forensenbelasting 936, Baten toeristenbelasting

4. Onderwijs	Thema's	iv3 functies
4.1 Openbaar basisonderwijs	Bestuurskosten voor gemeenten die zelf bestuur zijn	420, Basisonderwijs exclusief onderwijshuisvesting (Openbaar en bijzonder)
4.2 Onderwijshuisvesting	Nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding	421, Basisonderwijs onderwijshuisvesting (Openbaar en bijzonder) 441, Voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar en Bijzonder) 431, Speciaal (voorgezet) onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar) 441, Voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting (Openbaar)
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken.	Onderwijsbeleid: zorg en leerling-ondersteuning in het onderwijs, doorgaande leerlijnen Leerlingzaken: stimuleren van onderwijs-deelname	480, Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs 650, Peuterspeelzalen 482, Volwasseneneducatie 430 Speciaal (voortgezet) onderwijs excl. huisvesting 440 Voortgezet onderwijs excl. huisvesting
5. Sport, cultuur en recreatie	Thema's	iv3 functies
5.1 Sportbeleid en activering	Stimuleren van (amateur en professionele) topsport en breedtesport, gericht op de sportactiviteiten (de "software")	530, Sport
5.2 Sport-accommodaties	Alle accommodatie voor sportbeoefening	530, Sport 531, Groene sportvelden en terreinen
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Alle professionele kunstuitingen van zowel professionele als amateurkunst-beoefening: faciliteiten (gebouwen, inventaris: uitgezonderd musea) om cultuur bij het publiek te brengen, ondersteuning van beoefenaars van professionele kunst (individueel en gezelschappen) en amateurkunst-beoefening en cultuureducatie	540, Kunst 511, Vormings- en ontwikkelingswerk
5.4 Musea	Musea	541, Musea
5.5 Cultureel erfgoed	Historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte	821, Stads en dorpsvernieuwing
5.6 Media	Bibliotheken, lokale omroep	510, Openbaar bibliotheekwerk 580, Overige recreatieve voorzieningen
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Natuurbescherming; parken en plantsoenen; aanleg en onderhoud van kleine watergangen; gemeentelijke recreatievoorzieningen; toeristische voorzieningen; overige recreatieve voorzieningen	550, Natuurbescherming 560, Openbaar groen en openluchtrecreatie 240, Waterkering, afwatering en land-aanwinning 580, Overige recreatieve voorzieningen

6. Sociaal domein	Thema's	iv3 functies
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Op lijn, activeren en ondersteunen van initiatieven van (groepen van) burgers, algemene voorzieningen gericht op participatie (waarvoor geen individuele beschikking nodig is)	670, Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd 650, Kinderdagopvang 677, Eigen bijdragen algemene voorzieningen Wmo en Jeugd
6.2 Wijkteams	Bemiddeling in samenkracht en regisseursrol in de uniforme toegang tot de zorg	671, Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd
6.3 Inkomensregelingen	Inkomensvoorzieningen; loonkosten-subsidies; armoedebelief	610, Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen- en subsidies 613, Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk 614, Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid
6.4 Begeleide participatie	Vormen van dagbesteding; beschut werken	611, Sociale Werkvoorziening 662, Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo 623, Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet
6.5 Arbeidsparticipatie	instrumenten gericht op toeleiding naar werk.	623, Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Materiële voorzieningen verstrekt op basis van een toekenningbeschikking (WMO)	661, Maatwerkvoorzieningen in natura materieel WMO
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	Dienstverlening in de vorm beschikbare uren en schuldhulpverlening, op basis van een toekenningbeschikking	614, Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid 662, Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo 672, PGB Wmo en Jeugd 667, Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdhulpverlening	682, Individuele voorzieningen Natura Jeugd 672, PGB Wmo en Jeugd 687, Ouderbijdragen individuele voorzieningen en opvang Jeugd
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Opvang en beschermd wonen in verband met verslaving, huiselijk geweld, psychische stoornis	663, Opvang en beschermd wonen Wmo 667, Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo 641, Tehuizen
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Veiligheid; jeugdreclassering en opvang jeugd	683, Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd 687, Ouderbijdragen individuele voorzieningen en opvang Jeugd

7. Volksgezondheid en milieu	Thema's	iv3 functies
7.1 Volksgezondheid	Openbare en Jeugdgezondheidszorg; ambulance en ziekenvervoer, verpleeginrichtingen	711, Ambulancevervoer 712, Verpleeginrichtingen 714, Openbare gezondheidszorg 715, Centra voor jeugd en gezin (jeugdgezondheidszorg) (uniform deel)
7.2 Riolering	Waterkwaliteit; opvang en verwerking van afval- en hemelwater	722, Riolering 726, Baten rioolheffing
7.3 Afval	Inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval	721, Afvalverwijdering en -verwerking 725, Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing
7.4 Milieubeheer	Zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht; bestrijding geluidshinder	723, Milieubeheer
7.5 Begraafplaatsen	Begraafplaatsen en crematoria	724, Lijkbezorging 732, Baten begraafplaatsrechten
8. VHROSV	Thema's	iv3 functies
8.1 Ruimtelijke Ordening	Structuurplannen en - visies; bestemmingsplannen	810, Ruimtelijke ordening
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	Grondverwerving, bouw en woonrijp maken; verkoop van bouwrijpe gronden(niet bedrijfsterrein)	830, Bouwgrondexploitatie 160, Opsporing en ruiming conventionele explosieven
8.3 Wonen en bouwen	Volkshuisvesting; stads- en dorpsvernieuwing; wijkaanpak; dienstverlening aan derden	821, Stads- en dorpsvernieuwing 820, Woningexploitatie /woningbouw 822, Overige volkshuisvesting 823, Bouwvergunningen (Omgevingsvergunning)